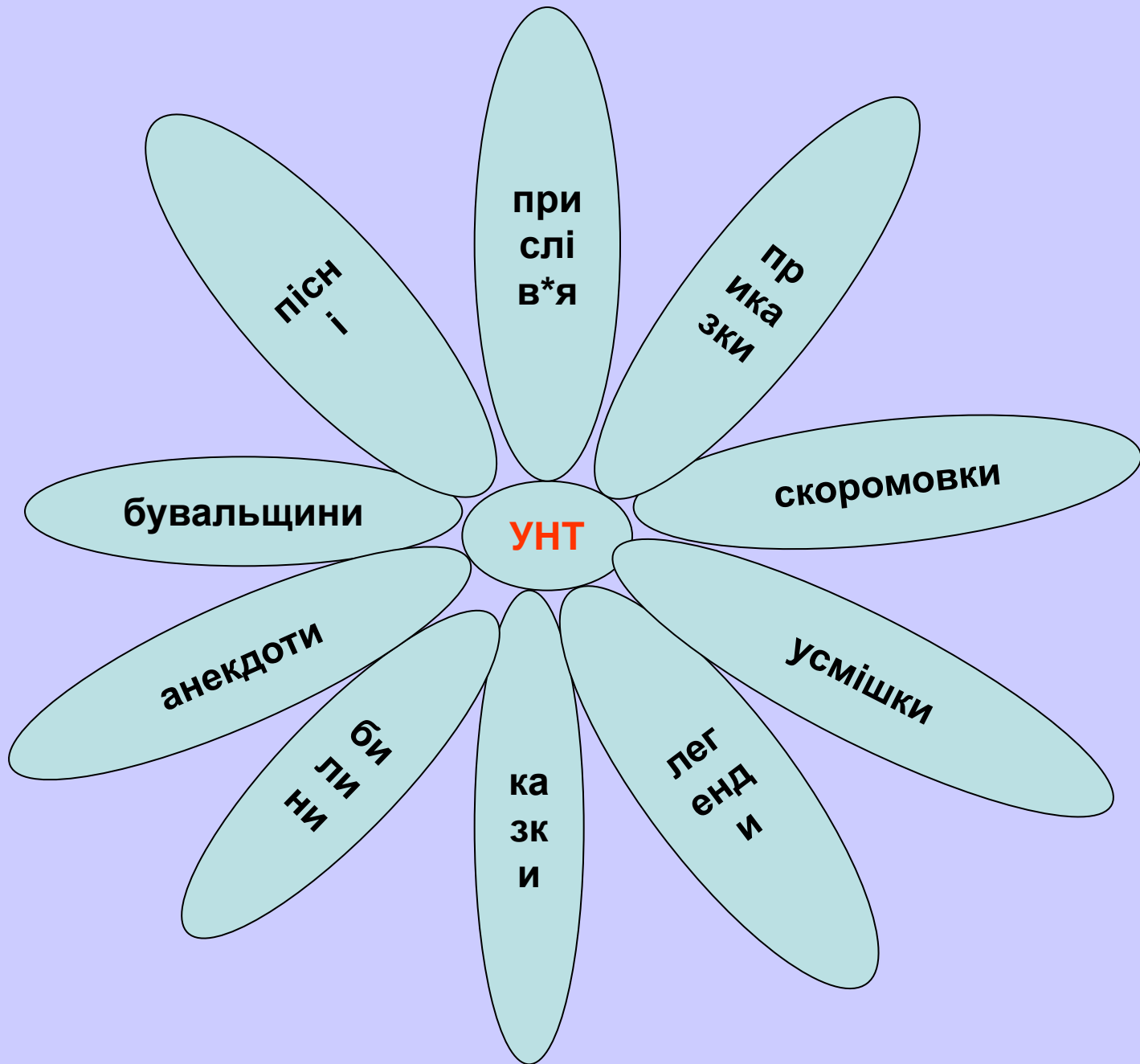

Усна народна творчість

Тема. Народне уявлення
про довколишній світ
та його оцінка в при-слів'
ях та приказках.

Мета уроку:

- ❖ подати відомості про прислів'я та приказки як види усної народної творчості, навчити їх відрізняти, проектувати на ситуації сучасного життя;
- ❖ розвивати логічне, абстрактне мислення, кмітливість, спостережливість, допитливість, формувати комунікативні вміння;
- ❖ виховувати почуття поваги до фольклору, шанобливе ставлення до кмітливості та мудрості нашого народу.

Прислів'я – *короткий
ритмічно організований
вислів з повчальним
змістом*

ОЗНАКИ ПРИСЛІВ'ІВ

- найпоширеніший жанр фольклору;
- мають повчальний зміст;
- виражають завершену думку;
- відтворюють житейську мудрість народу;
- звеличують силу народного генія;
- зисловлюють повагу до старших за віком;
- засуджують тих, хто принижує людську гідність;
- близькі до загадок;
- можуть мати прозову чи віршовану форму

Приказка – стислий
крилатий народний
вислів, іноді – скорочене
прислів'я, але без
властивого йому
повчання

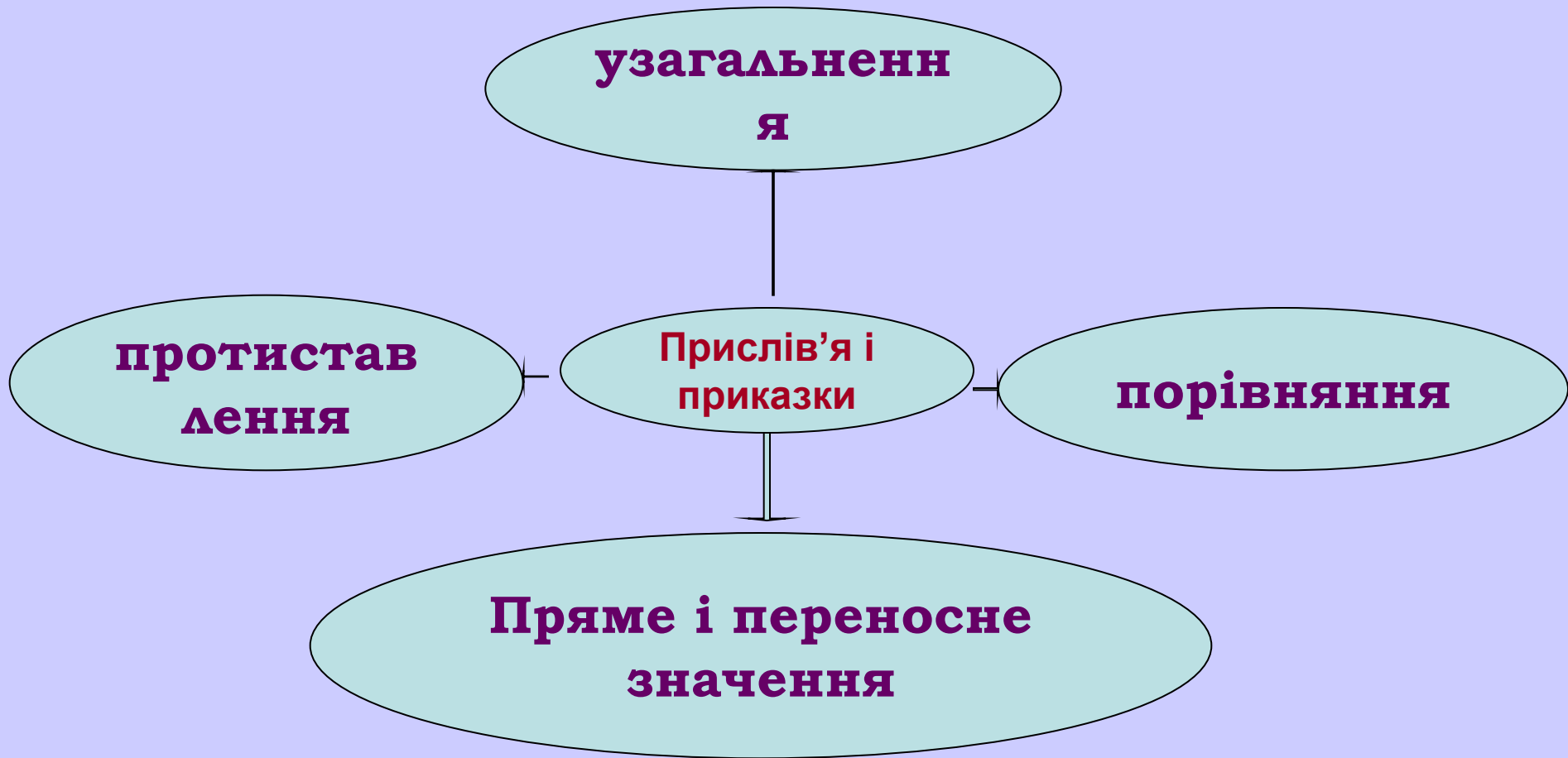
Ознаки приказок

- Не мають повчального змісту;
- прості за будовою;
- виражають незавершену думку;
- можуть мати прозову чи віршовану форму

Тематика прислів'їв та приказок

- Природа
- Хліборобський календар
- Наука, розум, праця, досвід, мораль
- Людина, вади вдачі та поведінки
- Любов до батьківщини
- Боротьба за кращу долю
- Дружба
- Щастя

Особливості прислів'їв і приказок

Прислів'я

- Висловлюється закінчена думка;
- дається певний висновок;
- становить собою завжди закінчене речення

Наприклад. *За двома зайцями поженешся – жодного не спіймаєш*

Приказка

- Натякає на висновок або дає дотепну оцінку події чи людині;
- висловлюється незакінчена думка.

Наприклад. *За двома зайцями*

Осінь на рябому коні їздить.

Майська роса краще вівса.

Хто літом спеки боїться,
той зимою не має чим грітися.

В очі – лисицею, а за очі – вовчицею.

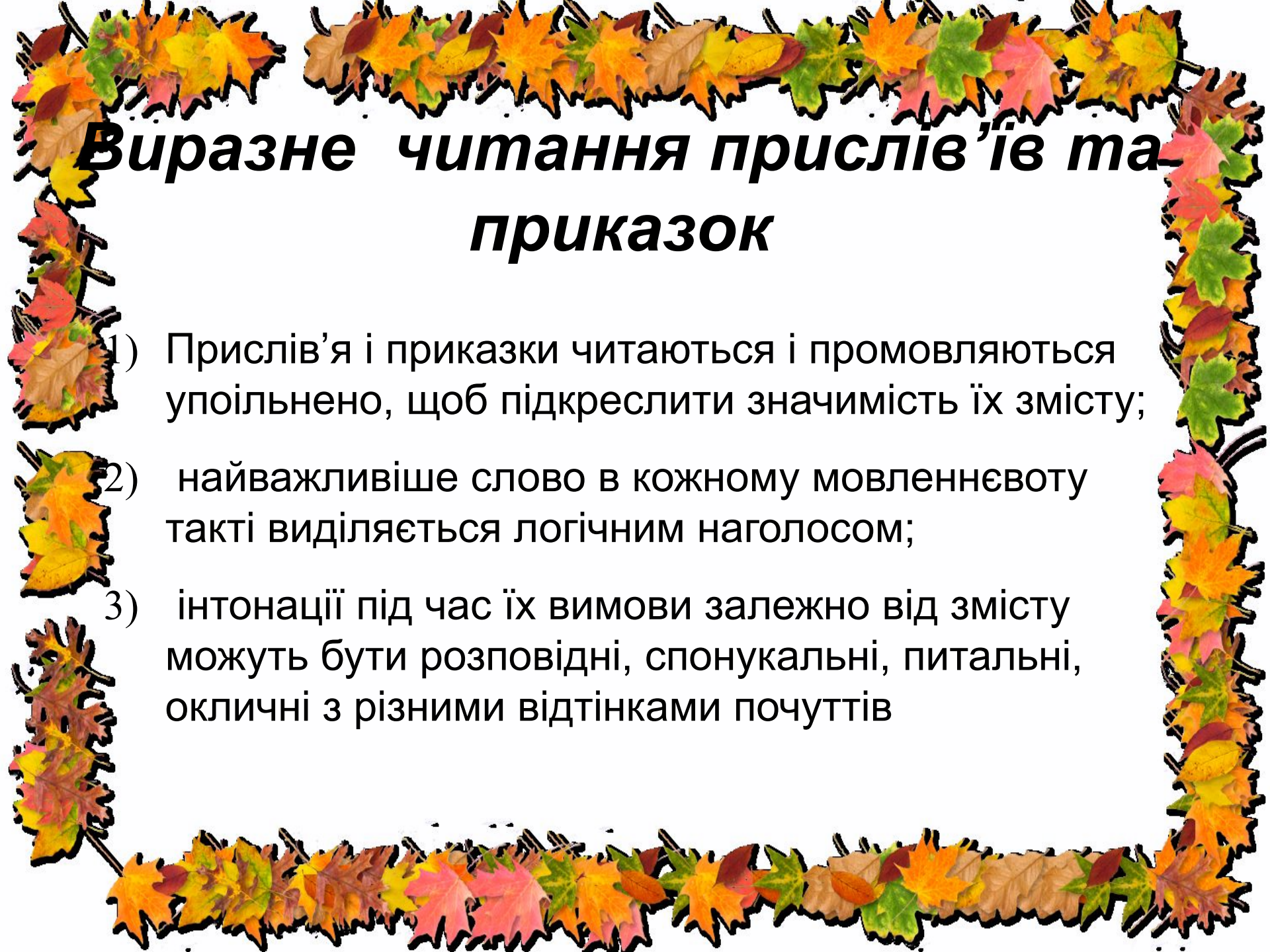
Зимове сонце, як мачушине серце:
світить, а не гріє.

Баба з воза.

Гадюку, як не грій, вона все одно вкусить.

Прислів'я

Приказки

Виразне читання прислів'їв та приказок

- 1) Прислів'я і приказки читаються і промовляються упоїльнено, щоб підкреслити значимість їх змісту;
- 2) найважливіше слово в кожному мовленнєвоту такті виділяється логічним наголосом;
- 3) інтонації під час їх вимови залежно від змісту можуть бути розповідні, спонукальні, питальні, окличні з різними відтінками почуттів

Установіть відповідність між початком прислів'я та його закінченням.
Поясніть значення наведених висловів.

Готуй літом сани...

а взимку воза

Наука в ліс не веде...

менше слів

Швець знай своє шевство...

стежка утоптана

Більше діла...

хороше йти

До доброї криниці...

ноги не вколовши

Життя, як стерня, не пройдеш...

а думає вовком

Краще погано їхати, ніж...

а в кравецтво не мішайся

Дивиться лисицею...

а з лісу виводить

Гра “Латка на фразеологізм”

“Латка”: ніс, язик, око, вухо, губа, зуб.

Фразеологізми:

Тримати ... за вітром;
на ... нічого покласти;
і за ... не свербить;
робити з ... халяву;
хоч в ... стрель.

Еразм

Роттердамський

Відомий учений, гуманіст доби Відродження започаткував європейську паремістику, перший зібрав, упорядкував і видав у 1500 році в Базелі (Швейцарія) збірку під назвою “Збірка прислів’їв”, де числилось до 800 латинських прислів’їв, приказок, притч

